

Fullmäktigemotion 8/2024: Möjlighet för närståendevårdare i Kyrkslätt att simma gratis

Bildnings- och fritidsnämnden 06.03.2025 § 14

754/12.04.01/2024

Beredare	Ungdoms- och idrottschef Päivi Sorvari fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi , tfn 09 29671 (växel)
Beslutsförslag	Bildningsdirektör Eeva-Kaisa Ikonen Bildnings- och fritidsnämnden beslutar ge svar på fullmäktigemotion 8/2024 enligt redogörelsedelen: Möjlighet för närståendevårdare i Kyrkslätt att simma gratis och föreslå kommunstyrelsen och vidare kommunfullmäktige att fullmäktige anser att svaret är tillräckligt och motionen slutbehandlad.
Behandling	Sammanträdet fortsatte efter pausen kl. 20.35. Planeraren inom fritidstjänsterna Ville Saikko närvarade vid sammanträdet som sakkunnig under behandlingen av detta ärende. Under behandlingen framställde ordförande Kari Virtanen följande motförslag: Remitteras för beredning. Närståendevårdare utför arbete med bara lite fritid. Det är osannolikt att de kan utnyttja simhallens tjänster i den omfattningen att priset på månadskortet blir täckt. Under beredningen utreds de ekonomiska konsekvenserna av möjligheten för närståendevårdare under 65 år (141 personer) att använda simhallen och gymmet gratis jämlikt på motsvarande sätt som effekterna av seniomotionskortet. Vid beredningen beaktas också behandlingen av känsliga uppgifter vid behandlingen av avgiftsfriheten. Dessutom söker man i mån av möjlighet exempel på behandling av känsliga uppgifter i andra kommuner. Förslaget understöddes av Martin Valtonen, Tero Suominen, Sea Eklund, Heidi Castrén, Sanna Andersén, Mikko Elfving och Anna-Mari Toikka.
Beslut	Bildnings- och fritidsnämnden beslutade remittera ärendet för beredning.
Redogörelse	I fullmäktigemotionen föreslås att en närståendevårdare som vårdar en Kyrkslätsbo får en gratis möjlighet att simma i Kyrkslätt's simhall. Detta kunde genomföras till exempel på samma villkor som seniomotionskortet för +68-åringar.

Ställning som närståendevårdare

Lagen om stöd för närståendevård (2.12.2005/937) definierar en närståendevårdare som en person som sköter om en anhörig som inte självständig klarar sig i vardagen på grund av sjukdom, funktionsnedsättning, åldrande eller annat särskilt behov av hjälp. Den vårdbehövande kan vara hur gammal som helst. En närståendevårdare har ingått ett avtal om närståendevård. Med det avses ett uppdragsavtal om ordnande av närståendevård som ingåtts mellan vårdaren och det välfärdsområde som svarar för ordnandet av vården. I Kyrkslätt fanns det enligt initiativet sammanlagt 249 närståendevårdare i situationen 8/2024.

Seniomotionskort

Seniormotionskortet är ett gratis motionskort för Kyrkslättbor som fyllt 68 år. Kortet berättigar till fri användning av bassängsutrymmena och gymmet i Kyrkslätt simhall en gång om dagen. Kunden löser in kortet direkt vid simhallens kassa efter att ha visat sitt identitetsbevis.

Som en del av främjandet av seniorbefolkningens aktiva vardag i Kyrkslätt kommun sänktes åldersgränsen för det avgiftsfria seniormotionskortet till simhallen från och med 1.1.2024. I stället för den tidigare åldersgränsen 70 år kan alla Kyrkslättbor som fyllt 68 år få kortet (bildnings- och fritidsnämnden 12.12.2023 § 79).

Seniormotionskortet är ett årskort som ska lösas in årligen vid simhallens kassa. Exakta åldersgrupper bland användare av kortet kan dock inte statistikföras, för personuppgifter om dem som löser in kortet registreras inte av dataskyddsskäl. Efter sänkningen av åldersgränsen år 2024 skaffades 193 fler seniormotionskort än år 2023, vilket motsvarar en ökning på 20,7 procent.

Av ökningen av antalet användningar kan man dra slutsatsen att ändringen har varit positiv och lyckad, för ändringen har avsevärt ökat användningen av seniormotionskort. Och detta har i sin tur många positiva effekter på kommuninvånarnas hälsa och välfärd.

Konsekvensbedömning

Då man bedömer simhallstjänsternas verksamhet och alla andra verksamheter bör man beakta verksamhetens inverkan på verksamhetsbidraget.

Bildnings- och fritidsnämnden godkände 12.12.2024 § 84 ungdoms- och idrottstjänsternas avgifter fr.o.m. 1.1.2025 tills vidare. Kommunfullmäktige godkände 18.11.2024 § 92 budgeten för år 2025 och ekonomiplanen för åren 2026–27. Budgetens bindande nivå är bildnings- och fritidsnämndens verksamhetsbidrag. Simhallens verksamhetsintäkter och verksamhetsbidrag ingår i fritidstjänsternas andel av budgeten.

Antalet närståendevårdare (gällande avtal om närståendevård under året) i Kyrkslätt har under åren 2022 och 2023 hållit sig nästan på samma nivå, cirka 300 personer vardera året. År 2023 var 53 % av närståendevårdare 65 år eller äldre (källa: Sotkanet).

Vi beräknar att erbjudande av möjligheten att simma gratis för cirka 300 närståendevårdare skulle kosta sammanlagt 170 000 euro per år, om alla närståendevårdare utnyttjar hela förmånen. Det är dock bra att observera att en del av närståendevårdarna redan är berättigade till ett avgiftsfritt seniormotionskort, vilket för sin del skulle minska den totala kostnadsberäkningen.

I kalkylen har man beaktat att priset på månadskort för vuxna är 72,10 € och för rabattgrupper 36,10 €. Kostnaderna för gratis simning har relaterats till antalet närståendevårdare och åldersfördelningen: 53 % (159 personer) har fyllt 65 år och är berättigade till rabattpris, medan 47 % (141 personer) betalar fullt pris.

När man utvecklar tjänsterna är det viktigt att bedöma både kundernas dataskydd och tjänstens tillgänglighet. För närvarande är det enkelt att skaffa sig ett seniormotionskort. Man behöver bara bevisa sin identitet och ålder vid simhallens kassa. Om närståendevårdare beviljades rätt att

simma gratis borde de visa vid kassan ett avtal om närståendevård eller något annat officiellt beslut som bekräftar deras rätt till förmånen. Eftersom simhallens kassa är ett offentligt utrymme är det av dataskyddsskäl inte möjligt att behandla känsliga dokument. Betalningen vid kassan ska ske så smidigt och tillgängligt som möjligt. Dessutom är målet att undvika att öka nya administrativa processer för att kommuninvånarnas tillgång till tjänsterna ska förbli enkel och det administrativa arbetet ska hållas skäligt.

Sammandrag

Fritidstjänsternas tjänster inklusive simhallstjänsterna är av mycket stor betydelse i kommunens främjande av hälsa och välmående, och om detta finns det bestämmelser i kommunallagen samt i flera speciallagar som också gäller fritidstjänsterna. Motion och fysisk aktivitet har en central betydelse för alla kommuninvånarens övergripande välbefinnande. Fritidstjänsternas gemensamma tyngdpunktsområde för år 2025 är Fritidstjänsternas Evighetsmaskin-verksamhet – Hälsosamma levnadsvanor och aktiv vardag för seniorer.

Målet med Ikiliikkuja-verksamheten är att öka tillgängliga fritidsmöjligheter samt verksamhet som främjar välbefinnande och funktionsförmåga särskilt för kommuninvånare som rör på sig för lite med tanke på sin hälsa, äldre kommuninvånare, kommuninvånare som upplever funktionsbegränsningar och kommuninvånare i svag social ställning. I Kyrkslätt kommer antalet seniorer att öka varje år, och därför är det viktigt att erbjuda jämlika och långsiktiga sätt att stöda deras motion.

De tidigare positiva användningserfarenheterna av sänkningen av seniormotionskortet stöder utvecklingsarbetet där åldersgränsen sänks vidare att gälla Kyrkslättbor som fyllt 65 år. Den nuvarande modellen med seniormotionskort är vid simhallens kassa lättillgänglig och datasäker och ökar inte det administrativa arbetet. En del av närståendevårdarna är redan berättigade till seniormotionskort, och en sänkning av åldersgränsen skulle också ge nya närståendevårdare en möjlighet att få ett gratis kort.

Utvidgning av seniormotionskortet är en kostnadseffektiv lösning, eftersom dess användningsgrad och ekonomiska inverkningsgrad kan bedömas utifrån tidigare statistik. Möjligheten för närståendevårdare att simma gratis baserar sig i sin tur på en månadskortsbaserad beräkning och ett antagande att alla närståendevårdare använder förmånen till fullt belopp, vilket ökar den beräknade kostnaden betydligt. Administrativa utmaningar och dataskyddsfrågor ökar dessutom komplexiteten i genomförandet av möjligheten för närståendevårdare att simma gratis.

Bildnings- och fritidsnämnden föreslås att inga tillägg görs i simhallens prislista när det gäller beviljande av rätt att simma gratis till närståendevårdare. Nämnden behandlar sänkningen av åldersgränsen för seniormotionskortet vid sitt sammanträde 6.3.2025 som en del av uppdateringen av grunderna för beviljande av specialsimmkort. Om åldersgränsen för seniormotionskort sänks kommer en större del av närståendevårdare än tidigare att därigenom få en möjlighet att en gång per dag utnyttja simhallens bassängsutrymmen och gym gratis.

Planeraren inom fritidstjänsterna Ville Saikko närvarar vid sammanträdet som sakkunnig under behandlingen av detta ärende.

Beslut Kommunfullmäktige sänder fullmäktigemotionen till kommunstyrelsen för beredning.

Redogörelse Socialdemokraternas fullmäktigegrupp / Sini Felipe, Tuovi Ronkainen, Ari Harinen och Tero Suominen lämnade följande fullmäktigemotion vid kommunfullmäktiges sammanträde 7.10.2024:

”Närståendevård är samhällligt betydande verksamhet som gör det möjligt för den som vårdas att klara sig hemma så länge som möjligt och på så vis för sin del lindrar behovet av och belastningen på dyrare anstaltsvård och boendeservice. Närståendevårdaren tar ofta dygnet runt hand om sin närstående om denna inte klarar av vardagen på egen hand på grund av funktionsnedsättning, sjukdom eller annat behov av omsorg. Närståendevårdare gör bindande arbete som får svagt ekonomiskt stöd och ger föga fritid. Dessutom är en närståendevårdare ofta tvungen att prioritera vårdmottagarens behov före sin egen hälsa.

Främjande av hälsa och välfärd är en viktig del av kommunens arbete. Här är det viktigt att ta närståendevårdare i beaktande, för hjälparen ska kunna sköta om sig för att hjälpa andra. Till exempel i Esbo har detta beaktats så att närståendevårdare får besöka simhallen och gymmet gratis, antingen en gång eller med ett armband som gäller i 6 månader. Den lilla insats som gjorts för att främja närståendevårdarnas ork är en betydande gest för närståendevårdarna, som gör viktigt arbete. Inne i Västra Nylands välfärdsområde finns det dock avsevärda skillnader mellan kommunerna med tanke på hur närståendevårdare stöds med välfärdsfrämjande gärningar av ovan nämnda slag.

I Kyrkslätt finns 249 närståendevårdare (gällande uppdragsavtal 8/2024). Genom att erbjuda dem möjligheter att motionera och slappna av kan man stöda och främja deras resurser och ork i deras viktiga arbete. En möjlighet att simma eller gå på gym bidrar inte bara till ork utan också till mental återhämtning. Vi undertecknade föreslår att de närståendevårdare som vårdar Kyrkslättbor får en gratis möjlighet att simma i Kyrkslättssimhall. Detta kunde genomföras till exempel på samma villkor som seniormotionskortet för +68-åringar.

Kyrkslätt 4.9.2024

SDP i Kyrkslätt, fullmäktigegrupp

Sini Felipe

Ari Harinen

Tuovi Ronkainen

Tero Suominen”

Fullmäktigemotionen undertecknades också av följande ledamöter och ersättare: Minna Hakapää, Piia Aallonharja, Anders Adlercreutz, Anna Aintila, Urho Blom, Johanna Fleming, Marjut Frantsi-Lankia, Josephine Frimodig, Anneli Granström, Timo Haapaniemi, Sanni Jäppinen, Marko Kari, Ronja Karkinen, Antti Kilappa, Jani Kähkönen, Jerri Kämpe-Hellenius, Elna Kärkimaa, Arttu Lankinen, Aku Leijala, Markus Myllyniemi, Jussi Määttä, Maarit Orko, Noora Piili, Antti Salonen, Ville Salminen, Martin Valtonen, Katja Ylisiurua, Matilda Björkqvist, Patrik Lundell, Linda Basilier, Miisa Jeremjew och Irja Tamm.

